

Lähtettäjä:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Vastaanottaja:

Kirkkonummen kunta
PL 20, 02401 Kirkkonummi
kirjaamo@kirkkonummi.fi

Lausunto Kantvikin osayleiskaavan valmisteluaineistosta (hankenumero 21000)

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry:n (rek.nro 116.353, 3587 jäsentä loppuvuonna 2020) tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla).

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry kiittää Kirkkonummen kuntaa lausuntopyynnöstä. Yhdistys on perehtynyt nähtävillä olleeseen Kirkkonummen Kantvikin osayleiskaavan valmisteluaineistoon ja lausuu mielipiteenään seuraavaa.

Yleistä

Osayleiskaavan tarkoituksena on täydentää alueen yhdyskuntarakennetta keskittämällä uutta rakentamista tiiviisti Kantvikin keskustan alueelle sekä Upinniementien varteen joukkoliikenteen läheisyyteen. Valmisteluaineisto mahdollistaa enimmillään n. 7500 asukkaan sijoittumisen koko suunnittelualueelle. Kiitämme auki kirjoitettua pyrkimystä säilyttää alueen luontoarvoja sekä turvata yhtenäistä viheralueverkostoa ja etenkin tärkeitä ekologisia yhteyksiä Porkkalanniemen ja Meikon välillä. Kaavahankkeen edetessä huomiota tulee kiinnittää sekä suunnittelualueella että vaikutusalueella ja niiden läheisyydessä sijaitseviin arvokkaisiin lintualueisiin.

Tärkeät lintualueet

Maakunnallisesti tärkeät lintualueet (MAALI) ovat alueita, joilla on Tringan selvitystyön perusteella arvioitu olevan vähintään maakunnallista merkitystä Uudenmaan linnustolle, ja jotka ovat vähintään maakunnallisesti arvokkaita pesimälinnuston tai muutolla levähtävän linnuston kannalta (Ellermaa 2010). MAALI-alueiden kartoittamisen tarkoituksena on osoittaa linnustolle tärkeät alueet, jotta ne voidaan ottaa kaavoitusta ja muuta maankäyttöä koskevassa päätöksenteossa huomioon.

Osayleiskaavan suunnittelualueen kaakkoisreunalla sijaitsee Hilan maakunnallisesti tärkeä lintualue. Hila on laajahko kalliomännikköalue, jolla on pääosin kuivaa kangasmetsää sekä runsaasti avokalliota. Valtapuulajeja ovat kitukasvuinen vanha mänty sekä nuori koivu, jonka lisäksi alueella kasvaa monin paikoin haapaa, leppää ja kuusta. Hila on maakunnallisesti tärkeä pesimäalue kangaskiurulle ja merkittävä Uudenmaan taantuvan metsälinnuston kannalta. Kangaskiurun ohella maakunnallisesti edustavinta metsälajistoa ovat kehrääjä, kulorastas, leppälintu sekä teeri, jonka esiintyminen painottuu Hilan pohjoiselle osa-alueelle eli suunnittelualueelle ja sen välittömään läheisyyteen (Ellermaa 2018b). Kaavaluonnoksessa Lillträskin rantasuon luonnonsuojelualueen kaakkoispuolelle Hilan MAALI-alueelle on kaavoitettu runsaasti erillispientaloja (AO-kaavamerkintä). Katsomme, että tätä pientalorakentamista tulee supistaa, jotta maakunnallisesti tärkeän lintualueen linnustoarvoja ja kalliomännikköalueen yhtenäisyyttä ei vaaranneta. Nämä alueet tulee ensisijaisesti osoittaa S-merkinnällä suojelualueiksi tai luo-merkinnällä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiksi alueiksi.

Suunnittelualueen koillisosaan kuuluu laajoja peltoalueita. Nämä Mattbyn pellot on kaavakartassa merkitty maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi MA-merkinnällä, joka on peltoalueiden avoimuuden säilyttämisen kannalta asianmukaista. Mattbyn pellot kuuluvat Saltfjärdenin seudun MAALI-alueeseen, ja ne ovat eräs Uudenmaan tärkeimmistä hanhien syysmuuton aikaisista levähdysalueista. Erityisen tärkeä alue on valkuposkihanhen ja metsähanhen kannalta, ja lisäksi pelloilla levähtää keväisin suuria määriä kahlaajia (Aintila & Ellermaa 2018). Katsomme tämän vuoksi, että peltoalueen kaavamerkintöihin tulee lisätä myös maininta alueesta maakunnallisesti tärkeänä lintujen syysmuuton aikaisena levähdysalueena.

Lännessä suunnittelualue rajautuu Pikkalanlahteen, joka on kansallisesti merkittävä lintualue (FINIBA) sekä Siuntion–Kirkkonummen–Inkoon sisäsaariston maakunnallisesti tärkeään lintualueeseen. Pikkalanlahden arvo perustuu kansallisesti merkittäviin isokoskelokerääntymiin ja vähintään maakunnallisella tasolla merkittäviin uivelo- ja tukkasotkakerääntymiin (Aintila & Ellermaa 2018). Sisäsaariston MAALI-alue on edustavaa saaristolintujen pesimäaluetta. Suunnittelualueella ja sen vaikutusalueen piirissä on tähän alueeseen kuuluvia pieniä luotoja, kuten Örnkobben, Brändholmen sekä Björkgrundet lähiympäristöineen. Luodot ovat tärkeitä pesimäalueita lokki- ja tiiralinnuille sekä haahkalle (Ellermaa 2018a). Kantvikin osayleiskaavan toteutumisen ja uusien pienvesatamien rakentamisen myötä vesiliikenne alueella lisääntyy. Näille tärkeille lintualueille kohdistuvia mahdollisia häiriövaikutuksia on selvitettävä huolellisesti ja pyrittävä jo osayleiskaavavaiheessa ohjaamaan veneliikennettä pois päin tärkeiltä ja herkiltä lintualueilta. Sisäsaariston MAALI-alueeseen kuuluvat luodot on niin ikään syytä merkitä S-merkinnällä suojelualueiksi.

Lintuselvitykset ja vaikutusten arviointi

Pidämme valmisteluvaiheessa tehtyjä luontoselvityksiä riittämättöminä. Suunnittelualueen ekologiset yhteydet on selvitetty asianmukaisesti ja huomioitu suunnittelutyössä, mutta alueen linnuston osalta selvityksiä ei ole tehty lainkaan. Katsomme, että yllä mainittuihin vähintään maakunnallisesti tärkeisiin alueisiin kohdistuvia vaikutuksia tulee arvioida huolellisesti jo osayleiskaavavaiheessa, ja että suunnittelualueella tulee toteuttaa kattavat linnustoselvitykset muiden mahdollisesti arvokkaiden kohteiden tunnistamiseksi.

Helsingissä 28.1.2022

Aleksi Mikola

Puheenjohtaja

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —

Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Lähteet:

Aintila, A. – Ellermaa, M., Maakunnallisesti tärkeät lintujen muutonaikaiset kerääntymäalueet Uudellamaalla. Tringa 1/2018.

Ellermaa, M., Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla. Tringa 4/2010–1/2011.

Ellermaa, M., Maakunnallisesti tärkeät saaristolintujen pesimäalueet Uudellamaalla. Tringa 3/2018. (Ellermaa 2018a)

Ellermaa, M., Maakunnallisesti tärkeät metsälintujen pesimäalueet Uudellamaalla. Tringa 4/2018. (Ellermaa 2018b)